

men (igralci so se razvneli le v hipu, ko jim prinese služkinja na odru skledo makaronov z gulažovo omako, — s takim tekom jesti še nisem videl ljudi, četudi so zunaj za plankami »veselici« nasprotni elementi zbijali na petrolejske latve, da bi onemogočili uprizoritev), res je tudi, da je bilo vse delo samo trošenje energije, ker ni bilo prijeto na pravem koncu, a imelo je svojo dobro stran, da je ljudi izbubalo iz letargije.

J. R.

— Nekaj misli k nameravani upeljavi kratkih kmetijskih tečajev za učitelje-
vrtarje.

1. Vodstvo tečajev naj prevzamejo v to usposobljeni tovariši, ki so obiskovali predmetni tečaj na kaki kmetijski šoli. Najpriporočljivejši seveda so okrajni poročevalci šolskih vrtov.

2. Podrobni načrt učne snovi naj se predloži v aprobacijo šolski oblasti.

3. Tečajji naj vsebujejo v načrtu samo praktično vežbanje, na pr. a) različni načini cepljenja (požlahtnjevanja), b) obrezovanje v drevsnici, c) sajenje drevesc na stalno mesto, d) zatiranje sadnih škodljivcev, d) škropljenje itd.

4. Število učiteljev - udeležnikov naj se z ozirom na možnost praktičnega predelovanja v načrtu določene učne snovi omeji.

5. Tečajniki naj imajo že nekaj teoretične in praktične podlage ter so se že udeležovali na šolskem vrtu kot praktični sadjarji-vrtarji.

6. Pristop k udeležbi tečaja naj imajo samo učitelji vrtarji in učiteljice na enorazrednicah s šolskim vrtom.

7. Učiteljice naj bi se pritegnile eventualno k specialnemu tečaju za cvetličarstvo oziroma zelenjadarstvo.

8. Tečajji naj se vrše če le možno samo ob šole prostih dnevih in če ne na posebnem nadomesti.

9. Kraj in čas takih tečajev, ki naj bodo vsaj vsako četrtletje enkrat, naj določijo okrajna učiteljska društva na svojih zborovanjih.

M. K.

— Izvenšolsko delovanje učiteljstva (Dopis, oziroma odgovor) je v vsakem kraju možno in je bolj zavisno od osebe, ko od kraja. Tudi v hribovski vasi je možna gledališka predstava. Del čistega dohodka lahko rodi javno ljudsko knjižnico. Ni treba več sto knjig, 50 najboljših knjig in javna knjižnica je otvorena. Ponekod je celo v mali vasi pevski zbor, kmetijska in čebelarstva podružnica, velika drevsnica itd. Vem, da je težavno, poznam zapreke in neuspehe, vendar — možno je. Ako kdo misli, da se v mestu in trgu to delo lahko opravlja, se silno moti: treba je mnogo nesebičnega, nadvse požrtvovalnega dela in predvsem sposobnosti. — Še nekaj! Tudi v hribovski vasi ima lahko učitelj par znancev in prijateljev, ki gredo z njim v korist ljudstva in države.

— Novi učni čas na srednjih šolah. Na srednjih šolah se je uvedel učni čas tako, da traja pouk v enem predmetu 40 minut. Na ta način se je omogočilo, da traja šolski pouk vsak dan samo od 8. do 12. ure, dočim je trajal prej do 13. ure. Kakor čujemo, se tudi meščansko-šolsko učiteljstvo poteza za tako ureditev. Ker je ta ukrep napravljen iz zdravstvenih ozirov za mladino, bi bil tem bolj primeren za osnovno šolo.

— Kamniško učiteljsko društvo ima sestanek v četrtek, dne 2. aprila 1925 ob 3. uri popoldne v gostilni g. F. Vodeta v Komendi.

Izredno učinkujoče zdravilo proti vsem vrstam revmatizma. V dobi za minulo strašno svetovno vojno trpi naš narod mnogo na revmatizmu, a večidel teh bolnikov še danes ne ve, kako lahko in hitro se ta bolezen ozdravi z zdravilom Radio-Balsamica dr. Rahlejeva. Že v Rusiji je dr. Rahlejev posvetil vse svoje moči proučevanju tega zdravila in dosegel izredno velike uspehe. Ko je pred dvema letoma začel preizkuševati svoje zdravilo v Sloveniji, ima danes tudi pri nas zaznamovati neverjetno lepe rezultate. Ni čuda torej, da je danes njegovo zdravilo priznано vseobče kot edino in najbolje sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Njegovo izredno učinkovitost najbolj potrjujejo številna priznanja profesorjev in zdravnikov kakor zahvalna pisma ozdravljenih bolnikov.

Radio-Balsamica izredno hitro deluje in ne pušča nikakih sledov na koži ne na srcu in je popolnoma neškodljiv. Po vporabi dveh do treh steklenic Radio-Balsamica se ozdravi vsak, tudi najstarejši revmatizem.

Zdravilo se izdeluje in dobiva v laboratoriju Radio-Balsamica dr. Rahlejeva v Beogradu, Kososka ulica 13.

— II. književna tombola »Jugoslovenske Matic«. S številkami izžrebani mi do 14. t. m., so bili zadeti vsi dobitki za tombolo in je s tem igra dovršena. Tombolo so zadele tablice, ki nosijo številko 1815. Imena onih, ki so zadelo tombolske dobitke, objavimo prihodnjič.

Imenovanja in napredovanja.

—i Učiteljska imenovanja. Na osnovi čl. 32. zakona o činovnikih so imenovani s kraljevim ukazom: v Mostah za šolskega upravitelja **Mihael Kosec**, srezki šolski nadzornik za ljubljansko okolico in šolski upravitelj v Trebnjem s tem, da vrši i nadalje nadzorniške posle; v Radovljici za šolskega upravitelja **Leopold Baebler**, šolski upravitelj v Bohinjski Bistrici; na osnovi čl. 52. in 71. zak. o čin. pri Sv. Duhu pri novi vasi **Franja Grom**, učiteljica v Naklem.

G. minister prosvete je imenoval na osnovi čl. 52. in 71. zak. o čin. na **Jesenicah**: za stalno učiteljico na dekliški osnovni šoli **Vereno Vodusek**, učiteljico pri prosvetnem oddelku v Ljubljani; istotam za stalno učiteljico na meščanski šoli **Josipino Demšar**, učiteljico v St. Vidu nad Ljubljano; v **Bohinjski Srednji vasi**: za stalno učiteljico **Franjo Hlebec**, učiteljico v St. Jurju pod Kumom; v **Bohinjski Bistrici**: za stalno učiteljico **Ivano Jesih**, učiteljico v Zapotoku; v **Naklem**: za stalno učiteljico **Ano Pilbach**, učiteljico v Kranju; v **Trbovljah**: za stalno učiteljico **Jerico Schwickert**, učiteljico pri Sv. Ani pri Trziču; v **Trziču**: za stalno učiteljico na deški osnovni šoli **Angelo Črnologar**, učiteljico v Kranju; v **Krškem**: za stalno učiteljico, dodeljeno srezkemu šolskemu nadzorniku **Zorko Uršič**, učiteljico v Trebelnem; v **Trebelnem**: za stalno učiteljico **Olgo Zajec**, učiteljico v St. Vidu pri Stični; v **Vinici**: za stalno učiteljico **Emo Scheidhauer**, učiteljico v Orešju pri Brežicah; v **Starem trgu pri Črnomlju**: za stalno učiteljico **Jožico Erbežnik**, učiteljico v Prečni; v **Prečni**: za stalno učiteljico **Marijo Dovjak**, učiteljico v Starem trgu pri Črnomlju; v **Zalogu pri Komendi**: za stalno učiteljico **Ano Gaberšek**, učiteljico v Zgornjem Tuhinju; v **Planini pri Rakeku**: za stalno učiteljico **Matildo Dolenc**, učiteljico v St. Vidu pri Cerknici; v **St. Vidu pri Cerknici**: za stalno učiteljico **Julijano Turk**, učiteljico v Starem trgu pri Rakeku; v **Rakitni**: za stalno učiteljico **Marijo Stroj**, učiteljico pri Sv. Duhu pri Novi vasi; v **St. Vidu nad Ljubljano**: za stalnega učitelja **Dragotina Zupančiča**, učitelja v Rakitni in istotam za stalno učiteljico **Antonijo Miklavčič**, učiteljico v Ligojni; **Franjo Kalan**, učiteljico v Šmartnem pod Šmarno goro in **Ivano Prošenc**, učiteljico v Planini pri Rakeku; v **Rakitni**: za stalno učiteljico **Angelo Čampa**, učiteljico v Bohinjski Bistrici; v **Dolu pri Ljubljani**: za stalno učiteljico **Marto Steiner**, učiteljico na Uncu; v **Radovljici**: za stalno učiteljico **Gabrijelo Debeljak**, učiteljico v Rajhenburgu; v **Starem trgu pri Ložu**: za stalnega učitelja **Frana Zevnika**, učitelja v Poljanah pri Toplicah; v **Poljanah pri Toplicah**: za stalno učiteljico **Hedviko Schweiger**, učiteljico v Novem mestu; v **Komendi pri Kamniku**: za stalno učiteljico **Milko Kemperle**, učiteljico v Trbovljah-Vodah; na **Viču**: za stalno učit. **Otilijo Križ**, učit. v Zalogu pri Ljubljani; v **Ihanu**: za stalno učiteljico **Valerijo Hrobat**, učiteljico na Čatežu; na **Kalu**: za stalnega učitelja **Alojzija Markiča**, učitelja na Viču; v **Selih pri Hinjah**: za stalno učiteljico **Marijeto Poznik**, učiteljico v Hinjah; po čl. 45. in 52. čin. zakona v **Orešju pri Brežicah**: za stalno učiteljico **Franjo Galovič**, bivšo učiteljico v Rožni dolini; na **Vrhniku**: **Anico Kočevar**, učiteljsko abiturijentinja; na **Rakeku**: za stalno učiteljico **Rozo Ribičič-Arrigler**, bivšo učiteljico istotam; v **Boštanju**: za stalno učiteljico **Marijo Sancin-Bunc**, bivšo učiteljico v Sevnici; v **Metliki**: za stalno učiteljico ženskih ročnih del **Elviro Omrzel**, bivšo učiteljico ženskih ročnih del v Metliki.

—i Upokojen je po čl. 141. odst. 2. in 239. čin. zak. **Karel Piki**, šolski upravitelj v Starem trgu pri Rakeku.

—i Imenovanja v mariborski oblasti. Na predlog velikega župana v Mariboru je imenovan po čl. 3., 6., 52., 67. in 137. čin. zak. in čl. 1. razvrst. uredbe za stalnega učitelja na I. mestni osnovni šoli II. kategorije 1. grupe **Viktor Grčar**; po čl. 71. čin. zakona k Sv. Duhu v Stari gori za šolskega upravitelja **Mirko Lešnik** iz Marenberga.

—i Upokojena je po čl. 152. in 239. čin. zakona **Ana Neubauer-Kren**, učiteljica v Šmartnem pri Kranju.

—i Iz prosvetne službe. Glasom »Službenih Novin« je imenovana za stalno šolsko upraviteljico na I. ženski meščanski šoli v Ljubljani učiteljica na ženski meščanski šoli v Ptujju **Iva Kobal**. — Upokojeni so: učitelj v Ormožu **Domicijan Serajnik**, učitelj v Celju **Kranjc Fran**, učitelj v Ptujju **Edvard Čeh** in učiteljica v Vojniku **Wittenbach-Svojer Balbina**.

Učiteljski pravnik.

—§ Ministrstvo prosvete je izdalo odločbo glede vračunavanja službenih let v periodično povišanje plače in v penzijo ter napredovanje v višje grupe pri učiteljih, ki so dobili slabo kvalifikacijo ali pa so bili obsojeni potom disciplinarnega postopanja. Ta odločba pravi: Ako je dobil učitelj — predno je stopil v veljavo zakon o činovnikih in ostalih javnih državnih civilnih uslužbencih slabo kvalifikacijo, ne da bi imel po zakonu zajamčeno pravico, da se zoper to kvalifikacijo pritoži, tedaj ta slaba kvalifikacija nima vpliva na napredovanje v višjo stopnjo osnovne in položajne plače. Ako je pa učiteljevo krivdo potrdil disciplinarni senat in ako je njegova sodba postala izvršilna ter se v njej izrecno naglašajo, da se napredovanje odloži za gotov čas, potem ta učitelj (učiteljica) tekom tega časa ne more napredovati, toda po preteku tega časa sodba ne pride več v poštev. Ako je v sodbi izrecno rečeno, da se gotov čas ne vračuna niti v družinske doklade, niti v penzijo, tedaj je smatrati ta čas, kakor, da ga učitelj sploh ni odslužil in ta čas ne pride v nobenem slučaju v poštev. V slučajih pa, ki so nastali potem, ko je stopil v veljavo zakon o činovnikih in ostalih državnih civilnih uslužbencih se ima postopati strogo po določilih tega zakona.

—§ Kontraktualni uradniki in dnevničarji so obvezni zavarovati se po čl. 7. zakona o zavarovanju delavcev od 14. maja 1922, tako določa čl. 2. naredbе ministrstva za socialno politiko z dne 18. februarja 1925 O. br. 452 (»Službene Novine« št. 51., XI. — 1925 od 7. marca in »Uradni list« št. 28. od 18. marca 1925). To velja za vse one, ki se postavljajo po čl. 130. čin. zakona. Uradniki, ki so razvrščeni po čin. zak. in razvrstilni uredbi, za katere veljajo čl. 111., 112., 137. in 146. čin. zak., so zavarovanja po zakonu o delavskem zavarovanju oproščeni.

—§ Člen 152. čin. zakona. V krogu državnih uslužbencev se zelo različno tolmači čl. 125 zakona, ki govori o pomoči onim uslužbencem in njih rodbinam, ki so postali za delo nesposobni, a še nimajo pravice do pokojnine. To različno tolmačenje je dalo osrednji komisiji za izvršitev zakona o državnih uslužbencih povod, da je poslala ministrstvu socialne politike svoje mišljenje glede tega vprašanja. — Po mišljenju te komisije, ki deluje pri ministrstvu pravde, se odmeri podpora po zadnji plači po starem zakonu v teh primerih: podporo dobe oni uslužbenci ali njih rodbine, ki so za delo nesposobni ali so umrli po 1. septembru 1923. leta, ko je stopil novi zakon že v veljavo, ako je imel uslužbenec na dan prestanka službe več kakor tri leta državne službe; podporo dobe tudi oni državni uslužbenci, odnosno njihove rod-

bine, ki so uživali milostno podporo 1. septembra 1923. leta, a rok milostne podpore izteče po 1. septembru 1923. — Podpora daje pristojni resorni minister s svojo odločbo v vsakem konkretnem primeru. Oceniti mora preje, ali so izpolnjeni vsi pogoji za delitev podpore, posebno ako nima prosilec nobenih drugih dohodkov, niti ni sposoben za delo. Izplačilo podpore se izvrši potem, kadar soglašajo glavna kontrola z ministrom odredbo. — V onih primerih pa, pri katerih je nastopila okolnost iz čl. 125. zakona pred 1. septembrom 1923. leta, se podpora le zakonodavnim potom, to je po prošnji prizadetega na narodno skupščino. — O tem mišljenju komisije bosta razpravljala še finančni minister in minister pravde in bosta naknadno izdala definitivno rešitev. Komisija bo prevzela inicijativo tudi za to, da se finansiranje teh podpor omogoči še pred sprejemom rednega proračuna. — Vse prošnje za podporo se nahajajo pri resornih ministrih in naj se prizadeti obračajo neposredno nanje, ako žele pojasniti.

—§ O uradniški stalnosti. »Naš Glas« prinaša o tem sledečo važno interpelacijo: V prejšnji številki »Našega Glasa« smo priobčili po zagrebškem »Obzoru« stališče, ki ga je bil zavzel nek pravnik o upravičenosti zagrebških univerzitetnih profesorjev. Isti pravnik piše v »Obzoru« z dne 22. januarja še enkrat o tej zadevi pod naslovom »Pojam činovniške stalnosti.« Ker so prav v tem času, ko toliko državnih uslužbencev vsak dan lahko preiščuje o svoji »stalnosti«, kadar so na cesti, njegova izvajanja važna, zato jih priobčujemo v celoti. Članek se glasi:

»V številki 322. »Obzora« od lanskega leta sem napisal članek z naslovom »Umirovljenje vseučiliškega profesorja dr. Alberta Bazale«, dokazujoč tezo, da se z odredbo eksekutivne oblasti po zakonu ne more razrešiti službe oni državni uslužbenec, »ki izraža načela proti obstoječi državni obliki ali načelo protipravne izpremembe državnega reda« (čl. 4., točka 5., al. 2. zakona o civilnih drž. usl.). Takšen uslužbenec se sme razrešiti po zakonitni službi samo tedaj, ako mu dokaže pristojno redno ali disciplinarno sodišče imputirano krivico (čl. 131. zakona). G. profesor dr. L. Polič me je sedaj opozoril, da je Slobodan Jovanović z menoj enakega mnenja. V njegovem delu »Ustavno pravo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev« je na strani 366. sledeče: »Pri kandidatih, ki se javljajo za državno službo, oceni vlada, ali izražajo nedopuščen načela; pri onih osebah, ki so že v državni službi, oceni to disciplinsko sodišče, ker izražanje nedopuščenih načel ni vzeto med vzroke o izgubi službe po sili zakona.« Tako potrjuje pravilnost moje teze avtoriteta prvega in splošno priznane državnopravnega strokovnjaka v naši državi, ako je sploh potrebno potrdilo kake avtoritete nad najvišjo avtoriteti logično pravilne argumentacije.

Ko sem bil pisal svoj članek, mi ni bilo še znano, da se naslanja upokojitelj tudi na čl. 234. zakona o civilnih drž. uslužbencih. Ta člen se glasi: »Državni uslužbenci v vsej kraljevini, razen onih, ki so označeni v čl. 224. tega zakona, uživajo stalnost po preteku treh let od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, brez ozira na dosedanje predpise.« (Izveti so člani

HUMEKOVA ROČNA ŠOLSKA KNJIGOVEZNICA

je pravkar izgotovljena in opremljena z vsem orodjem in pripomočki, ki so potrebni za vezavo knjig.

Ročna šolska knjigoveznica je zložljiva v malem ročnem zabožku in je zato posebno primerna za prenašanje iz kraja v kraj.

Ročna šolska knjigoveznica je opremljena v prvi vrsti za vezavo knjig v šoli, potom šolske dece, za rokotvorni pouk.

Ročna šolska knjigoveznica služi lahko tudi za rokotvorni pouk v lepenkarstvu, ker ima vse potrebno orodje tudi za to panogo rokotvorbe. **Knjigoveznica vsebuje**: stikalnico, šivalnico, žlebila, ravnila, deščice za stiskanje, vijake, vreteno s sukancem, trakom in blazinico za švanke, oblič, vložek za lepenko, platno in papir, dva noža, škarje, žagico, gladila, železno in leseno kljuko in brusni kamem.

Cena kompletno opremljene knjigoveznice z ličnim ročnim zabožkom je **Din 1150.—**

Tvornica učil in šolskih potrebščin v Ljubljani ima nove suhe preparate:

zeleno žabo Din 45.—
sekuljo (Rana muta) Din 45.—

Naročila učil sprejema: TVORNICA UČIL IN ŠOLSkih POTREBŠČIN V LJUBLJANI.